

Kvalitetsstandard for Social behandling af stofmisbrugere efter § 101 i lov om social service

Formål	<p>Denne kvalitetsstandard er en beskrivelse af Langeland Kommunes tilbud om behandling til borgere med stofmisbrug efter Servicelovens § 101. Kvalitetsstandarden præciserer serviceniveau, mål og prioriteringer og beskriver de ydelser, der visiteres til.</p> <p>Stofmisbrugsbehandling består af en social del efter Servicelovens § 101 og en sundhedsfaglig del efter Sundhedslovens § 142. Denne kvalitetsstandard beskriver behandling efter Servicelovens § 101.</p>
Lovgrundlag	<p>Servicelovens § 101 om behandling af stofmisbrug: Kommunalbestyrelsen skal tilbyde behandling af stofmisbrugere.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Tilbud efter stk. 1 skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Børne- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om behandling efter stk. 1 og 2 af stofmisbrugere under 18 år i særlige tilfælde.</p> <p><i>Stk. 4.</i> En person, der er visiteret til behandling, kan vælge at blive behandlet i et andet offentligt behandlingstilbud eller privat behandlingstilbud af tilsvarende karakter som det, der er visiteret til efter stk. 1.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Fristen efter stk. 2 kan fraviges, hvis personen vælger at blive behandlet i et andet offentligt eller privat behandlingstilbud end det, kommunalbestyrelsen har visiteret til efter stk. 1.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Retten til at vælge efter stk. 4 kan begrænses, hvis hensynet til stofmisbrugeren taler for det.</p> <p>Ved bekendtgørelse nr. 254 af 20. marts 2014 har Børne-, Ligestillings-, Integrations- og Socialministeriet bestemt, at der skal fastsættes kvalitetsstandarder for social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om social service. Standarden skal indeholde en beskrivelse af flg. punkter:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Opgaver som udføres på stofmisbrugsbehandlingsområdet2. Målgruppen for tilbuddene om stofmisbrugsbehandling3. Overordnede mål for indsatsen, herunder værdier4. Organisatorisk struktur for behandlingstilbuddene, herunder de konkrete typer af behandlingstilbud5. Visitationsproceduren6. Behandlingsgaranti7. Mulighed for frit valg8. Opfølgning på borgerens behandlingsplan9. Handleplaner – mål for udarbejdelse, koordinering og opfølgning10. Brugerinddragelse11. Regler for betaling for kost og logi mv.12. Sagsbehandling og klageadgang

13. Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling
14. Monitorering af indsatsen
15. Sikring af opmærksomhed på forholdene for stofmisbrugernes evt. hjemmeboende børn under 18 år
16. Den fremtidige indsats på området
17. Kvalitetskrav mv. til de døgnbehandlingstilbud, som kommunen anvender til løsning af opgaver

Baggrund

Konsekvenserne af stofmisbrug

Akutte konsekvenser:

- Brug af stoffer kan have alvorlige akutte konsekvenser, som død, forgiftninger og ulykker samt akutte psykotiske symptomer. Herudover øger brug af stoffer risikoen for uønskede seksuelle oplevelser, kriminalitet og vold.

Varige konsekvenser:

- Brug af stoffer kan have alvorlige varige sundhedsmæssige og sociale konsekvenser.
- Regelmæssigt brug af stoffer kan føre til:
 - Misbrug og afhængighed
 - Psykiske sygdomme, herunder varige psykotiske symptomer
 - Sygdomme, som fx lunge- og hjerte-kar-sygdomme
 - Smitsomme sygdomme. Fx er hiv og hepatitis mere udbredt blandt personer med et stofmisbrug end i resten af befolkningen
 - Sociale problemer. Personer med et stofmisbrug har ofte sociale problemer, herunder manglende bolig, manglende tilknytning til arbejdsmarkedet, manglende uddannelse og brudte familierelationer.

Brug af stoffer optræder ofte sammen med psykiske problemer eller psykisk sygdom som fx angst, depression, personlighedsforstyrrelse og lignende.

Stofbrug under graviditeten øger risikoen for abort og fosterskader samt øger risikoen for for tidlig fødsel og fødselskomplikationer.

Specielt for cannabis gælder det, at brugeren kan udvikle sløvhed, koncentrationsbesvær, dårligere indlæring og evt. nedtrykthed. Mange unge med et regelmæssigt brug af cannabis går i stå i deres personlige udvikling og sociale liv, og risikoen for uddannelsesfrafald er stor. Cannabis kan forårsage både akutte og varige psykotiske symptomer. 10-20 procent af de unge, der prøver hash, udvikler et regelmæssigt brug med risiko for udvikling af misbrug og afhængighed (Sundhedsstyrelsen, 2018).

Langeland Kommunes Sundhedspolitik 2013- 2017

Målet er at begrænse antallet af borgere, der eksperimenterer med eller er afhængige af euforiserende stoffer.

Opgaver

Langeland Kommune har indgået en aftale med Svendborg Kommune om drift af tilbud vedrørende vederlagsfri behandling af stofmisbrugere

på både voksen- og ungeområdet. Jobcenter Langeland er ansvarlig for indgåelse af og opfølgning på aftalen.

Svendborg Kommune er forpligtet til at varetage driften af tilbud om stofmisbrugsbehandling, herunder lægelig behandling med afhængighedsskabende lægemidler. Aftalen omfatter alene ambulante behandling, medicinudlevering og skadereducerende tilbud. Aftalen omfatter ikke behandling på døgninstitution. Aftalen omfatter desuden mulighed for konsultativ bistand i form af undervisning og formidling af viden om misbrug samt rådgivende og vejledende bistand til samarbejdspartnere vedr. unge og misbrug.

Svendborg Kommunes Ungeafdeling driver én dag om ugen en satellitfunktion på Langeland for unge med misbrugsproblemer i alderen 15-25 år. Borgere over 25 år med misbrugsproblemer modtager rådgivning og behandling hos Behandlingscenteret i Svendborg.

Langeland Kommunes gratis behandlingstilbud til stofmisbrugere omfatter ambulante behandling og døgnbehandling. Den ambulante behandling omfatter en vifte af tilbud fra information, støtte- og rådgivningsforløb over strukturerede behandlingssamtaler til terapeutiske forløb af varierende længde. Der kan også ydes støtte til pårørende i form af holdbaseret kursus eller individuelle rådgivningssamtaler. Ambulante behandling og døgnbehandling kræver visitation.

I det flg. refereres der til Svendborg Kommunes kvalitetsstandard vedrørende de punkter i kvalitetsstandard, som er omfattet af samarbejdsaftalen mellem Langeland Kommune og Svendborg Kommune.

Målgruppe

Der findes flere målgrupper for stofmisbrugsbehandling i Langeland Kommune opdelt efter alder og behandlingstilbud:

1. Langeland Kommune tilbyder ambulante rådgivning, udredning og behandling af unge i alderen **15-25 år** med et eksperimenterende brug eller et decideret misbrug af euforiserende stoffer.
2. Langeland Kommune tilbyder ambulante rådgivning, udredning og behandling af borgere **fra 26 år** og opefter, som er afhængige af heroin, andre stoffer af morfingruppen, centralstimulerende stoffer og/eller andre afhængighedsskabende rusmidler.
3. Langeland Kommune tilbyder døgnbehandling hos en række godkendte behandlingstilbud. Borgere, der visiteres til døgnbehandling, skal leve op en række fastlagte kriterier, se afsnit 4.1 i [Svendborg Kommunes kvalitetsstandard](#)

**Mål for indsatsen,
herunder værdier**

Under 25 år:

Overordnet har indsatsen til formål, at den unge opnår stoffrihed. Indsatsen har endvidere til formål at opnå stabilisering, reduktion eller stoffrihed i forhold til den enkelte unges situation og medvirke til at øge de personlige ressourcer, således at den unge i øget grad bliver i stand til at mestre eget liv uden brug af rusmidler.

Over 25 år:

Målet med den ambulante behandling er at skabe eller genskabe en social kompetence i det omfang, det er muligt for den enkelte. Indsatsen er derfor fysisk, psykisk og social rehabilitering og en begrænsning af de skader misbrugslivsformen har medført. Hvor det er muligt, er målet stoffrihed.

Langeland Kommunes arbejde med stofmisbrug bygger på Svendborg Kommunes fastlagte værdigrundlag, se afsnit 2.2.2 og 3.2.2 i [Svendborg Kommunes kvalitetsstandard](#)

**Organisatorisk
struktur, herunder
typer af
behandlingstilbud**

I Langeland Kommune varetages den ambulante misbrugsbehandling i forhold til **15-25-årige** af en behandler fra Ungeafdelingen i Svendborg Kommune:

Ungeafdelingen Langeland

Sundhedshuset, 2. sal

Havnegade 118

5900 Rudkøbing

Tlf. 62 23 65 50

E-mail: ungeafdelingen@svendborg.dk

Åbningstider:

Onsdag kl. 9.00 – 13.00

Tidsbestilling er nødvendig.

Unge fra Langeland Kommune kan også henvende sig og få rådgivning og behandling hos Ungeafdelingen i Svendborg:

Ungeafdelingen Svendborg

Nyborgvej 4, 1. sal

5700 Svendborg

Telefon: 62 23 65 50

E-mail: ungeafdelingen@svendborg.dk

[Ungeafdelingens hjemmeside](#)

Åbningstider:

Man-tirs-onsdag Kl. 8.00 – 15.30

Torsdag Kl. 8.00 – 17.30

Fredag Kl. 8.00 – 13.00

De aktuelle behandlingstilbud for unge med misbrugsproblemer beskrives i [Svendborg Kommunes kvalitetsstandard](#), se afsnit 2.4.

Den ambulante behandling af borgere med misbrugsproblemer **over 25 år** varetages af Behandlingscenter Svendborg:

Behandlingscenter Svendborg

Dronningholmsvej 60A

5700 Svendborg

Tlf. 62 23 49 90

E-mail: behsv@svendborg.dk

[Behandlingscenter Svendborgs hjemmeside](#)

Åbningstiderne er de samme som for Ungeafdelingen i Svendborg.

De aktuelle behandlingstilbud for voksne stofmisbrugere beskrives i [Svendborg Kommunes hjemmeside](#), se afsnit 3.4.

Visitationsprocedure

Unge under 18 år:

Som borger kan man rette henvendelse direkte til Ungeafdelingen på Langeland eller i Svendborg. Den unge kan selv opsøge afdelingen eller blive henvist af forældre, pårørende, kommunal sagsbehandler, egen læge, psykiatrien, kriminalforsorgen mv. Indskrivning i behandling af unge under 18 år kan kun ske med samtykke fra den/dem, der har forældremyndigheden.

Ved henvendelse til Ungeafdelingen tilbydes den unge en forsamtale, som er uforpligtende og kan være anonym. Formålet med foramtalen er at afklare, om den unge er omfattet af Ungeafdelingens målgruppe.

En ung, der ønsker at blive indskrevet i behandling, får en tid til et visitationsinterview. Formålet med visitationsinterviewet er at afdække misbruget og undersøge ressourcer, problemfelter og barrierer hos den unge. Evt. visitation til behandling foretages af Ungeafdelingen på baggrund af visitationsinterviewet.

For unge under 18 år med et behandlingskrævende stofmisbrug skal Langeland Kommune iht. Serviceloven udarbejde en handleplan for den behandling, der skal iværksættes og for den nødvendige støtte til den unge. Efter visitationen tager Familieafdelingen i Langeland Kommune initiativ til afholdelse af et tværfagligt opstartsmøde med henblik på udarbejdelse af en samlet koordineret handleplan for den unge. I mødet deltager den unge, forældremyndighedsindehavere, behandler fra Ungeafdelingen, sagsbehandler fra Familieafdelingen, evt. skole, uddannelsesinstitutioner og UU-vejleder. Handleplanen følges op første gang efter 3 måneder og derefter minimum hver 6. måned på tværfagligt opfølgingsmøde, hvor ovenstående aktører også deltager.

Såfremt Ungeafdelingen skønner, at en ung stofmisbruger har behov for døgnbehandling, afgiver Ungeafdelingen indstilling herom til Familieafdelingen i Langeland Kommune. Indstillingen kan være ledsaget af et forslag til behandling og behandlingssted.

Unge 18-25 år:

For unge mellem 18 og 25 år varetager Ungeafdelingen i Svendborg Kommune hele proceduren i forhold til visitation fra den første henvendelse til opstart af evt. behandling.

Ved ansøgning om døgnbehandling for borgere fra 18 år og opefter skal man henvende sig til Ungeafdelingen eller Behandlingscenter Svendborg. De ambulante behandlingstilbud foretager en behandlingsfaglig udredning, som danner baggrund for faglig anbefaling til det videre behandlingsforløb, herunder også anbefaling vedr. behandlingstilbud og evt. døgntilbud. Anbefalingen fremsendes til Socialafdelingen Myndighed i Svendborg Kommune, som varetager visitationen. Socialafdelingen Myndighed drøfter i samarbejde med Langeland Kommune plan efter endt døgnbehandling.

Over 25 år:

Henvendelse sker direkte til Behandlingscentret i Svendborg. Borgeren kan selv tage kontakt til centret eller blive henvist af pårørende, kommunal sagsbehandler, egen læge, psykiatrien, kriminalforsorgen mv.

Før visitationen udarbejder Behandlingscentret en grundig udredning, således at tilbuddet er afpasset efter borgerens behov og ønsker. Her anvendes et struktureret spørgeskema (ASI-skema). Udredningen fokuserer på 3 hovedområder:

- Sundhedsmæssig situation
- Psykosocial situation
- Førstegangssamtale med behandler

Hvis det er nødvendigt i forbindelse med udredning, indhentes relevante oplysninger til støtte for udarbejdelse af det behandlingstilbud, som matcher borgerens behandlingsbehov bedst.

Behandlingscentrets visitationsudvalg består af psykolog, visitator, læge, sygeplejerske, behandler og afdelingens leder. Borgeren kan deltage i visitationen. Pårørende eller andre relevante fra netværket har, med borgerens samtykke, mulighed for at deltage. På visitationen fremlægges relevante oplysninger, og der udarbejdes behandlingsplan. Den danner baggrund for den behandlingsplan, som udfærdiges efterfølgende i samarbejde med borgeren og eventuel sagsbehandler.

Rammerne for behandlingen medfører, at der for hver ny borger udarbejdes en behandlingsplan. Målene i behandlingen følges op efter nærmere fastlagte intervaller tilpasset den enkelte borger.

Ved ansøgning om døgnbehandling er proceduren identisk med den, der den er beskrevet for unge mellem 18 og 25 år.

Behandlingsgaranti

Behandlingsgarantien beskrives i [Svendborg Kommunes kvalitetsstandard](#), se afsnit 2.6 og 3.6.

Mulighed for frit valg	Mulighed for frit valg beskrives i Svendborg Kommunes kvalitetsstandard , se afsnit 2.7 og 3.7.
Opfølgning på behandlingsplaner	<p>Behandlingsstederne skal følge op på borgerens behandlingsplan, efter at et behandlingsforløb er afsluttet. De borgere, som er omfattet af opfølgningen, er borgere, der har afsluttet et behandlingsforløb med en af flg. udskrivningsårsager:</p> <ul style="list-style-type: none">• Færdigbehandlet• Udskrevet til et andet tilbud• Udskrevet til hospital• Færdigbehandlet med anden årsag <p>Opfølgningen på borgerens behandlingsplan skal ske senest 1 måned efter endt behandling og igen efter 6 måneder.</p>
Handleplaner	<p>Unge under 18 år:</p> <p>Det er lovpligtigt, at der skal udarbejdes handleplan for unge under 18 år med et behandlingskrævende stofmisbrug iht. Servicelovens § 140, stk. 2. Det fremgår, at handleplanen skal udarbejdes sammen med den unge og dennes familie.</p> <p>Familieafdelingen i Langeland Kommune inddrager og involverer de aktører, som i forvejen er omkring den unge, med den unges og forældrenes samtykke, omkring udarbejdelse af en koordineret handleplan – dette gælder særligt omkring unge med behandlingskrævende misbrug. Formålet med dette er at sikre, at den unges skole, uddannelsesinstitution, UU-vejleder m.v. er inddraget i en samlet plan og støtte til den unge. På denne måde sikres det også, at det af handleplanen fremgår, hvordan den unges skole, uddannelsesinstitution eller andre kan bidrage til og bakke op om behandlingen. Handleplanen følges op minimum hver 6 måned på tværfagligt opfølgingsmøde, hvor ovenstående aktører også deltager. Ved udeblivelse til behandling skal der ske opfølgning på handleplanen.</p> <p>Borgere over 18 år:</p> <p>Der kan iht. Servicelovens § 141 udarbejdes handleplan, hvis borgeren ønsker det for 1) personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, eller 2) personer med alvorlige sociale problemer, der ikke eller kun med betydelig støtte kan opholde sig i egen bolig, eller som i øvrigt har behov for betydelig støtte for at forbedre de personlige udviklingsmuligheder. Visitationsmateriale og behandlingsplan fra Ungeafdelingen/Behandlingscenter Svendborg indgår i grundlaget for udarbejdelse af handleplanen. Jobcenter Langeland og Handicap & Psykiatri Myndighed afklarer hvem, der tager initiativ til afholdelse af et tværfagligt opstartsmøde med henblik på udarbejdelse af en samlet koordineret handleplan for borgeren. Løbende opfølgning på handleplaner understøttes af fremsendt status på behandlingsforløbet fra Ungeafdelingen/Behandlingscenter Svendborg hver 3./6. måned.</p> <p>Iht. bekendtgørelse nr. 642 af 15. juni 2006 koordineres handleplaner med Kriminalforsorgen efter behov.</p>

Brugerinddragelse	Se afsnit 2.9 og 3.9 i Svendborg Kommunes kvalitetsstandard for en beskrivelse af, hvordan brugerinddragelse sikres.
Regler for betaling for kost og logi mv.	<p>Den ambulante behandling er gratis for borgeren. I forbindelse med sociale arrangementer kan der forekomme egenbetaling.</p> <p>Reglerne for kost og logi under døgnbehandling varierer i forhold til den enkelte døgninstitution.</p>
Sagsbehandling og klageadgang	<p>Klageadgang vedr. børn og unge under 18 år: Forældremyndighedsindehaverne har klageadgang over den lægelige og medicinske behandling. En klage skal sendes til: Styrelsen for Patientsikkerhed, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding.</p> <p>Forældremyndighedsindehaverne kan klage over Svendborg Kommunes Familieafdelings afgørelse om visitering til Ungeafdelingen. Klagefristen er 4 uger fra modtagelse af afgørelsen. Når klagen modtages, skal Familieafdelingen revurdere sagen. Hvis Familieafdelingen fastholder afgørelsen, sender afdelingen klagen til Ankestyrelsen.</p> <p>Klageadgang vedr. borgere over 18 år: Hvis man ønsker at klage over den lægelige eller medicinske behandling, skal klagen sendes til Styrelsen for Patientsikkerhed, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding.</p> <p>Hvis man ønsker at klage over den sociale behandling, skal klagen sendes til Socialafdelingen Myndighed, Svendborg Kommune, Svinget 14, 5700 Svendborg. Man skal klage senest 4 uger efter at have modtaget besked om den afgørelse, som der klages over. Hvis man ikke får medhold i sin klage, skal Svendborg Kommune give klageren besked om det og skal samtidigt sende sagen videre til Ankestyrelsen til behandling.</p> <p>Borgere kan få vejledning og hjælp til at klage ved henvendelse til Socialafdelingen Myndighed, Svendborg Kommune, Svinget 14, 5700 Svendborg eller ved henvendelse til personalet i Ungeafdelingen/Behandlingscenter Svendborg. Man kan klage såvel skriftligt som mundtligt. Hvis man ønsker at klage mundtligt, skal personalet skrive klagen ned.</p>
Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling	Se afsnit 2.12 og 3.12 i Svendborg Kommunes kvalitetsstandard for en beskrivelse af personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling i Ungeafdelingen i Svendborg og ved Behandlingscenter Svendborg.
Monitorering af indsatsen	Se afsnit 2.13 og 3.13 i Svendborg Kommunes kvalitetsstandard for en beskrivelse af monitorering af stofmisbrugsindsatsen, herunder opstilling af måltal for behandlingsindsatsen.

Sikring af opmærksomhed på forholdene for børn under 18 år	<p>Kommunalt ansatte og private, der udfører opgaver for kommuner, er ligesom alle andre omfattet af Servicelovens regler om underretningspligt efter § 153 og § 154.</p> <p>Konkret betyder dette, at behandlerne i Ungeafdelingen og Behandlingscenteret i Svendborg Kommune er forpligtet til at underrette Langeland Kommune med henblik på at sikre barnet den fornødne hjælp.</p> <p>Når en borger indskrives i behandling, spørges der i udredningen ind til eventuelle børn, og det vurderes, om barnet er i risiko for at blive udsat for svigt eller fare. Er dette tilfældet, kontaktes Langeland Kommune straks.</p>
Fremtidig indsats	<p>Langeland Kommunes Sundhedspolitik (2013 – 2017) danner udgangspunkt for indsatser og initiativer indenfor sundhedsområdet. I forhold til stofmisbrugsområdet er målet at begrænse antallet af borgere, der eksperimenterer med eller er afhængige af euforiserende stoffer. Dette mål vil således være dagsordenssættende for fremtidige indsatser.</p>
Kvalitetskrav til døgnbehandlingstilbud	<p>Svendborg og Langeland Kommuner driver ingen døgnbehandlingstilbud selv, men benytter sig af godkendte tilbud.</p> <p>Se kap. 4 og særligt afsnit 4.12 i Svendborg Kommunes kvalitetsstandard for en beskrivelse af de kvalitetskrav til døgnbehandlingstilbud, som Svendborg og Langeland Kommuner kan anvende til løsning af opgaver efter § 101 i Serviceloven.</p>
Opfølgning / revision	<p>Kommunalbestyrelsen reviderer kvalitetsstandarden mindst hvert 2. år. Godkendt oktober 2019.</p>
Administrator	<p>Jobcenteret, Langeland Kommune</p>

Kilder:

Langeland Kommune, 2013, *Sundhedspolitik 2013-2017 Langeland Kommune*, tilgængelig:
<http://www.e-pages.dk/langelandkommune/49/>

Svendborg Kommune, 2019, *Kvalitetsstandard for social behandling af stofmisbrugere efter Servicelovens § 101*, tilgængelig:
https://www.svendborg.dk/sites/default/files/PDF/kvalitetsstandard_for_servicelovens_ss_101_stofmisbrugsbehandling.pdf

Sundhedsstyrelsen, 2018, *Forebyggelsespakke – Stoffer*, tilgængelig:
<https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2018/Forebyggelsespakke-Stoffer>